

OBSAH

O AUTOROVI	9
1. ÚVOD	10
2. TŘÍDNÍ KLIMA	12
2.1 Spolutvůrce třídního klimatu – učitel	16
2.1.1 Classroom Life – Život ve třídě	17
2.1.2 „Jsem dobrým spolutvůrcem klimatu?“	19
2.2 Spolutvůrce třídního klimatu – žák	20
2.3 Spolutvůrci třídního klimatu – rodiče	24
2.4 Vyučovací metody a edukační aktivity	28
2.4.1 Suportivní výukové metody	35
2.4.2 Hra jako součást vzdělávání	40
2.4.3 Moderní didaktická technika	44
2.4.4 Zpětná vazba	45
2.5 Komunikace ve třídě	49
2.5.1 Odborná komunikace	49
2.5.2 Sociální komunikace	51
2.5.3 Jak komunikaci měřit? (CCQ)	53
2.6 Hodnocení	57
2.6.1 Být spravedlivý?	58
2.6.2 Chyby známkování aneb Jak a co hodnotit?	60
2.6.3 Četnost a váha známek	70
2.6.4 Klasifikační řády nebo kritéria pro každý předmět?	71
2.6.5 Závěry	73
2.7 Kázeňské vedení třídy	75
2.8 Vztahy mezi žáky ve třídě	79
2.9 Participace žáků	81
2.9.1 Participace žáků na řízení školy	84
2.9.2 Participace žáků na samosprávě třídy	86
2.9.3 Participace žáků na pravidlech	87
2.9.4 Participace žáků na výukových činnostech	90
2.10 Prostředí třídy	91
3. JAK MĚŘIT VE TŘÍDĚ?	93
3.1 Pedagogický romantismus	95
3.2 Kvantitativní nebo kvalitativní metodou?	99
3.3 Pozorování a rozhovor	101

3.4	Měření klimatu dotazníkem	106
3.4.1	Dotazník „Naše třída“	108
3.4.2	Dotazník B3 a B4	109
3.4.3	Dotazník MCI	110
3.4.4	Dotazník CES	118
3.4.5	Měření klimatu jako způsob akčního výzkumu	121
3.4.6	Dotazník KLIT	126
3.4.7	Dotazník SCCQ	126
3.4.8	Dotazník LEI	127
4.	KLIMA ŠKOLY	133
4.1	Klima školy versus kultura školy	137
4.2	Učitelé	141
4.2.1	Měření pedagogického sboru (OCDQ–RS)	146
4.2.2	Nástroj „Klima školy“	151
4.2.3	Inventář hodnocení spokojenosti učitelů (HSU)	153
4.3	Ředitel	154
4.4	Žáci	158
4.5	Rodiče	160
4.5.1	Válka o děti	161
4.5.2	Komunikace s rodiči	163
4.5.3	Zapojení rodičů do života školy	164
4.5.4	Měření spokojenosti rodičů	165
4.6	Víceletá gymnázia nebo základní školy?	173
4.7	Defenzivní a podvodné klima gymnázií	184
4.8	Klima na vysokých školách	191
4.9	Koncepty školy	199
4.9.1	Zdravá škola	200
4.9.2	Efektivní škola	205
4.9.3	Dobrá škola	211
4.9.4	Spokojená škola	213
5.	JAK MĚŘIT VE ŠKOLE?	219
5.1	SWOT analýza	223
5.2	Měření klimatu školy	225
5.2.1	Dotazník CFK Ltd. – profil klimatu školy	229
5.2.2	Foxova „skládačka“ – tvorba vlastního klimatického nástroje	242
5.2.3	Jak měří „suchaři“ a jak měří „machři“	245
5.2.4	Dotazník školního prostředí	246
5.3	Některá klimatická zjištění	246
5.3.1	J. Lašek a J. Mareš a jejich měření klimatu	253
5.3.2	Pražská skupina školních etnografů	254
5.3.3	H. Grecmanová a její šetření	256
5.3.4	R. Čapek a jeho šetření sedmých ročníků ZŠ a víceletých gymnázií	257

5.4	Klimatické mantinely	260
5.5	Inspirace pro výzkumníka klimatu školy	263
6.	PLÁN EVALUACE ŠKOLY	272
	Appendix	275
7.	ZÁVĚR	278
	LITERATURA	280
	PŘÍLOHY	290
	Dotazník Život ve třídě	290
	Dotazník Naše třída – aktuální forma	292
	Dotazník Naše třída – preferovaná forma	293
	Dotazník CCQ	294
	Dotazník CES – aktuální forma	295
	Dotazník CES – preferovaná forma	296
	Dotazník KLIT	298
	Dotazník SCCQ – klima ve třídě	300
	Dotazník – Nástroj LEI	302
	Odpovědní arch LEI	306
	Dotazníku OCDQ–RS – úplné znění včetně instrukce	307
	Test školního klimatu	310
	Inventář hodnocení spokojenosti učitelů (HSU)	314
	Dotazník pro hodnocení školního klimatu	316
	Dotazník pro hodnocení třídního klimatu	318
	Dotazník školního prostředí	319
	SHRNUTÍ	320
	RESUMÉ	321
	SUMMARY	322
	REJSTŘÍK	323